

Carme Riera

Inútil solidaritat femenina

L'economista Amartya Sen, guardonat el 1998 amb el premi Nobel, s'ha referit a l'augment de dones desaparegudes, que xifra en uns cent milions a tot el món. Aquesta desaparició massiva, puntualitza Sen, no és fruit d'una guerra o de qualsevol altra catàstrofe, sinó d'una situació de deteriorament ètic permanent que permet que almenys la meitat de la població mundial sigui pràcticament invisible.

Una invisibilitat que radica en el fet que el 70% dels pobres de la terra siguin dones, que dels 875 milions d'analfabets del món, dues tercers parts siguin dones, que a igual treball, en molts llocs, les dones vegin reduït el seu salari a la meitat del que guanya un home i que la violència de gènere, els abusos contra les dones, siguin una xacra de difícil erradicació.

És cert que, a Occident, la situació de les dones ha canviat. Basta recordar que a Espanya, per exemple, no fa més de cent anys que les dones vàrem passar de ser considerades ciutadanes de tercera a ser-ho de ple dret gràcies al fet que les Corts republicanes, a instàncies de la inoblidable Clara Campoamor, ens van concedir la possibilitat de votar, un dret que les dones d'altres nacions europees, com la veïna França, van obtenir més tard.

Des de la segona meitat del segle XX, la presència femenina fora de l'àmbit domèstic, l'espai destinat a les tasques de la llar, anomenades fins fa poc "labores propis de su sexo", ha generat uns canvis socials de primera magnitud. No obstant això, avui a Espanya la diferència entre els salaris que percep un home i una dona pel mateix treball és d'un 14%, però en hoteleria, per exemple, els homes guanyen un 25% més que les dones. A més en les dones solen repercutir la majoria de tasques domèstiques, encara que en això hàgim millorat força i siguin molts els homes que hi col·laboren. Però són sobretot les dones les que ho tenen més difícil per tractar de conciliar el treball amb la vida familiar i la cura dels fills. D'aquí també, la caiguda de la natalitat. Segons dades de l'Institut de la Mujer, el 2016 les excedències per fills van ser demanades per

37.531 dones i només per 2.986 homes. De la diferència es dedueix que les dones tenen menys a perdre abandonant una feina més precària que el seus companys.

A aquesta situació discriminatòria cal afegir-n'hi una altra de terrible i mortífera: la violència de gènere. Des del gener fins a començament de març han mort a Espanya a mans dels seus marits o companys sis dones. El 2017 van ser 55 víctimes si afegim a aquest nombre el dels nens que van morir també al costat de les seves mares. A més, els abusos i assetjaments sexuals formen part de la violència de gènere. Les campanyes originades als Estats Units per l'activista Tarana Burke, secundada per l'actriu Alyssa Milano, a

Els horrors a què moltes dones es veuen sotmeses només pel fet de ser-ho no són ni tan sols dignes de denúncia

favor de la denúncia dels abusos sexuals per part de les víctimes va aconseguir una repercussió enorme. "Me too", "Jo també", és el lema amb el qual el moviment s'ha donat a conèixer de manera especial mitjançant les xarxes socials. Es tractava que totes les dones víctimes d'assetjament o d'abusos escrivissin una piulada amb un simple *me too*, la qual cosa mostraria davant el món, la gravetat i la dimensió del problema, com així va succeir.

Totes aquestes raons són suficients, em sembla, per recordar el proper 8 de març com és encara de precària la situació de la dona, en aquells llocs on ens és permès. A Espanya diversos sindicats, entre els quals els dos majoritaris, UGT i CC.OO., han fet una crida perquè es facin aturades de dues hores a favor de les demandes de les dones, a més d'un seguit de mobilitzacions amb les quals tracten de mostrar la situació.

El dret de vaga és legítim, per descomptat, i aquestes mínimes dues hores suposen un toc d'atenció en defensa dels drets femenins que aquí almenys podem fer visible. En altres llocs això és impossible.

Els horrors a què moltes dones es veuen sotmeses únicament pel fet de ser-ho no són ni tan sols dignes de denúncia. Romanen ocults. Uns altres horrors sí que els coneixem i són propers, a poques milles nàutiques de la Península, tan propers com el nord d'Àfrica.

A la frontera del Marroc amb Ceuta i Melilla s'amunteguen fent cues inacabables les portadores marroquines que, com besties de càrrega, traslladen embalsams enormes, fins a cent quilos sobre les espatlles malmeses. És l'única manera que tenen de treure un jornal i mantenir les seves famílies. Naturalment treballen sense cap mena de contracte, de seguretat social i la seva remuneració, segons les meves fonts, és de 5 euros per embalum. La mitjana diària del que guanyen és un màxim de 15 euros si poden passar la frontera tres vegades i suportar tres-cents quilos de pes. Les dones marroquines especialitzades en el transport de mercaderies no podran fer ni tan sols un minut de les dues hores de vaga a les quals ens convoquen els sindicats.

Sé que no arreglarem res, que no millorarà la seva situació, que la nostra bona voluntat no repercutirà en una feina millor per a elles ni en uns fardells més lleugers sobre les seves esquenes geperudes, però m'agradaria que durant les nostres dues hores de vaga les féssim visibles en els nostres cors. Malgrat que sigui amb una inútil solidaritat femenina. ●

Pilar Rahola

Panteres grises

Escrivia fa poc l'insigne Paniluro (amic Cotarelo) que això dels "panteres grises" està a punt de complicar-se i que, en la seva rebel·lió, hi rau molta esperança. L'article venia a tomb de l'espontània reacció de protesta dels pensionistes, davant la darrera belfa del Govern: la negativa a apujar les pensions, més enllà d'un vergonyós 0,25%, amb la sonora excusa que no hi ha diners. En la retromemòria encara ressona la famosa frase d'un tal emma punt Rajoy, quan, per guanyar les eleccions, assegurava: "Si una cosa no tocaré, seran les pensions", i havia de ser cert que no les tocaria, perquè sembla que les deixa perquè es morin d'inanició.

En aquells temps de vins i roses, els sobresous alegraven les butxaques dels habitants del carrer Génova, el Bigotes encara era un amic de casaments i festes i el senyor Mariano permetia que 77.000 milions d'euros de l'erari volessin cap als bancs arruïnats pels amics del pupitre i el despatx. En l'interim, es construïen aeroports a més glòria de l'avi polític, es deglutien milions en els AVE per tota la Península, no fos cas que Espanya no superés Alemanya en alta velocitat, i es fabricaven submarins que no suraven. Era una època glo-

La guardiola de les pensions s'ha assecat i els malgastadors s'han transmutat en malastrucs

riosa que gloriósament aixecava la bandera del malbaratament públic, inconscientment atrapada per la síndrome de la cigala. Però tot això va passar, la guardiola de les pensions es va assecat i els malgastadors d'abans s'han transmutat en tèrbols malastrucs d'un negre futur. Sembla que ja no hi ha diners perquè la gent que ha treballat tota la seva vida, i ha pagat rigorosament els seus impostos, pugui viure amb un mínim de dignitat. És a dir, el malbaratament, la inconsciència, el tràfic d'influències, la corrupció sistemàtica i la irresponsabilitat d'uns polítics, que no han pagat políticament per les seves misèries, l'hauran de pagar els de sempre: sí, els que sempre han pagat la festa.

I així va apujant el to de l'amenaça, en paral·lel a la foscor dels arguments. Que si la gent haurà d'estalviar per pagar els estudis dels fills; que si les pensions necessitaran finançar-se amb l'estalvi privat; que si el Banc d'Espanya parla de les propietats dels jubilats, per finançar la pensió, i de passada deixar hipotecats els hereus... I tot això mentre els bancs rescatats amb els milers de milions d'euros de tots es vanten de gaudir d'abundants beneficis de milers de milions d'euros, que ara són d'ells. Que un Govern que ha llençat 77.000 milions d'euros, dels quals no recuperarà mai 60.000 milions, digui que no pot apujar la pensió més d'un 0,25% perquè no hi ha diners és una maldat miserable. Una maldat que recau sobre un sector social vulnerable i fràgil que, sovint, passa els seus últims anys de vida en solitud i en misèria. Els jubilats no haurien de pagar mai la festa de la irresponsabilitat i el lladronici, però són aquí, pintant-ne les conseqüències. ●

Xavi Ayén

Jubilades, xinesos i hipsters

És una injustícia palmària que els ingressos anuals d'Adrià Pujol Cruells no arribin als 40 milions d'euros, com els del futbolista Lionel Messi Cuccittini. Algú capaç d'abocar al català, tot solet, la meravellosa novel·la *La disparition*, que Georges Perec va publicar el 1969 evitant la lletra e –la més comuna en la llengua francesa–, aconseguí així una fita mundial en la història dels lipogrames, hauria d'estar considerat, des de tots els punts de vista, com una glòria de les lletres d'aquestes que, en morir, van amb els seus ossos de dret al panteó i els descendents de les quals poden viure durant set dècades dels drets d'autor de l'obra del pare. Així passa en altres llocs...

Ara que, més o menys, fa un any d'aquell monumental *L'eclipsi* –que, per no fer trampa, Pujol Cruells va traduir sense la lletra a, la més usual en català–, ens arriba una novetat

més lleugera, *Els barcelonins*, exploració sobre la identitat barcelonina, en la qual, atiat pel director del Museu d'Etnologia –que li va encarregar una exposició– i el de la revista *L'Avenç* –qui li exigia un article mensual–, l'antropòleg que en el fons és Pujol Cruells –ell veu tothom així, amb dos cognoms, i ens parla de l'alcaldessa Colau Ballano o del regidor Collboni Cuadrado– fa un treball de camp interessantíssim per descobrir el secret de la barcelonitat.

Esquitxat amb alguns episodis anecdòtics –com les seves fantasies sexuals amb la directora de la Institució de les Lletres Catalanes, Laura Borràs–, el llibre inclou les seves trobades amb membres dels grups socials més destacats de la ciutat, amb una atenció especial a les jubilades, els xinesos i els hipsters, amb qui beu uns suc de fruita al carrer Parlament. Res no atura l'investigador en la

seva recerca: conversa amb curanderos africans, amb enterradors de pala ("abans vivíem de les propines, els gitanos eren molt generosos"), amb funcionaris de l'Icub que semblen sortits d'un relat de Kafka (lineguen pressupost per comprar una manta de mantes) i fins i tot se submergeix en els ritus dels pakistanesos xiites del Raval, en aquesta Aixura on es piquen el pit i el cap. En un pla teòric, es pregunta per l'ideal nietzschia del *superbarceloni*, i des d'una perspectiva comparativa, veu el festival Sónar com la processó de Corpus dels nostres dies.

Si Poe, per subsistir, anava per la via fàcil i s'inventava notícies estrambòtiques per als diaris sensacionalistes, Pujol Cruells converteix les seves col·laboracions periodístiques en material sociològic de primer ordre que interessarà a qui en el futur estudiï els costums de l'extinta civilització barcelonina. ●